

1. Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΠΑΙΖΕΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΣΑΝ ΝΤΑΗΣ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/07/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/07/2022

Σελίδα: 1

ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΧΑΡΙΣ

Επικεφαλής της Αμερικανο-εβραϊκής Επιτροπής

**Η Τουρκία «παίζει»
επικίνδυνα, σαν ντάης**

Σελ. 12

Ντέιβιντ Χάρις

CEO της Αμερικανοεβραϊκής Επιτροπής

Η Τουρκία «παιζει» επικίνδυνα, σαν νταής

Οι ΗΠΑ να της στείλουν ξεκάθαρο μήνυμα

Συνέντευξη στον ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΗ

Ιδιαίτερα επικριτικός έναντι του Ταγίτ Ερντογάν εμφανίζεται ο διευθύνων σύμβουλος της Αμερικανοεβραϊκής Επιτροπής, Ντέιβιντ Χάρις, σε συνέντευξή του στην «Κ», τονίζοντας ότι «παιζει ένα επικίνδυνο παιχνίδι σε όλα την περιοχή και πρέπει να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις, αλλιώς θα εμπίπτει». Χρυσισοποιεί, δε, ιδιαίτερα σκληρή γλώσσα δηλώνοντας ότι «οι νταήδες δεν καταλαβαίνουν την αδυναμία ή τον δισταγμό – τους ανοίγουν απλώς την όρεξη για περισσότερες προκλήσεις».

Ο κ. Χάρις, ο οποίος σε τρεις μήνες αποχωρεί από την ηγεσία της οργάνωσης έπειτα από μια θητεία 32 ετών, κάνει αναδρομή στο παρελθόν και στο πώς οικοδομήθηκε η σημερινή στενή σχέση Ελλάδας - Ισραήλ, για την οποία δηλώνει με ικανοποίηση ότι έχει πλέον λάβει θεσμικά χαρακτηριστικά, καθώς η Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ, αλλά και ο ΣΥΡΙΖΑ – για τη στάση του οποίου δηλώνει ότι αποτέλεσε τη μεγαλύτερη έκπληξη – ακολουθούν την ίδια πολιτική.

Μιλεί για τη μεγάλη περιφερειακή αξία του τριγώνου Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ, για τη στενή συνεργασία της διασποράς Εβραίων και Ελλήνων, ενώ δεν κρύβει τη βαθιά ενόχληση που ένιωθε για την άνοδο της Χρυσής Αυγής, σπεύδοντας να σημειώσει ότι «ο Σαμαράς, μαζί με τον υπ. Δημόσιας Τάξης Νίκο Λένδια, τα έβαλε ξεκάθαρα με τη Χρυσή Αυγή, τους χαρακτήρισε

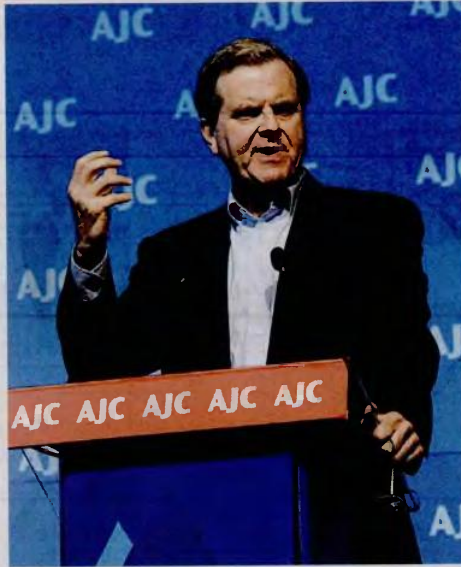
εγκληματίες, που σίγουρα ήταν, και τους γονάτισε εκείνος».

– Πώς εξελίχθηκαν οι ελληνο-ισραηλινές σχέσεις κατά τη διάρκεια της μακράς θητείας σας ως εκτελεστικός διευθυντής της Αμερικανοεβραϊκής Επιτροπής;

– Είναι μια καταπληκτική ιστορία. Όταν άρχισα να ασχολούμαι για πρώτη φορά, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, με το ενδεχόμενο ενός τριγώνου Κύπρου - Ελλάδας - Ισραήλ, αυτό φαινόταν εξαιρετικά απίθανο, αν όχι αδύνατο. Η Κύπρος έβλεπε το μέλλον της σε μεγάλο βαθμό στο Κίνημα των Αδερφώνων, το οποίο ήταν εκθριτικό έδαφος για το Ισραήλ. Η Ελλάδα δεν είχε ακόμη δημιουργήσει πλήρεις de jure σχέσεις με το Ισραήλ και ήταν κοντά στην Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης, τη Συρία και τη Λιβύη. Το δε Ισραήλ, βλέποντας ελάχιστες ευκαιρίες στη Λευκωσία και την Αθήνα, επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη δεσμών με την Τουρκία. Προχωρώντας 40 χρόνια μπροστά, το τρίγωνο όχι μόνο υπάρχει, αλλά αποκτάει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα και στρατηγική σημασία. Το ηθικό δίδαγμα αυτής της ιστορίας: να μη σταματάμε ποτέ να ελπίζουμε. Πήρε περισσότερο χρόνο απ' ό,τι θα έπρεπε, αλλά το αποτέλεσμα είναι μακράν καλύτερο απ' ό,τι θα μπορούσαμε να φανταστούμε πριν από τέσσερις δεκαετίες.

– Μπορείτε να μοιραστείτε κάποιους προσωπικές εκτιμήσεις για τους Έλληνες ηγέτες με τους οποίους συνεργαστήκατε όλα αυτά τα χρόνια;

– Αυτό που μου έκανε εντύπωση είναι ότι μόλις εβραϊώθηκε η λογική

«Το Ισραήλ εύλογα επιδιώκει βελτιωμένους δεσμούς με την Τουρκία, έναν παραδοσιακό φίλο, αλλά αυτό δεν θα γίνει εις βάρος της Κύπρου και της Ελλάδας», λέει ο Ντέιβιντ Χάρις.

της σχέσης με το Ισραήλ, θεσμοθετήθηκε γρήγορα στην ελληνική εξωτερική πολιτική, οπότε οι ηγέτες τριών διαφορετικών κομμάτων – ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ και Ν.Δ. – συνέχισαν να χτίζουν πάνω σε αυτήν. Ίσως η επιτυχία με τον ΣΥΡΙΖΑ να ήταν αυτό που εξέπληξε περισσότερο, δεδομένης της αρνητικής του αρετηρίας σε θέματα που άπτονται του Ισραήλ. Αλλά προς τιμήν του, ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας κατάλαβε ότι το εθνικό συμφέρον μιας χώρας δεν πρέπει να ορίζεται μόνο από ιδεολογικά συνθήματα, αλλά κυρίως από βασικά πολιτικά, στρατιωτικά και οικονομικά συμφέροντα, και φυσικά από κοινές δημοκρατικές αξίες.

– As περάσουμε στο παρόν και το μέλλον των σχέσεων Ελλάδας - Ισραήλ, συμπεριλαμβανομένου του τριμερούς σχήματος συνεργασίας με την Κύπρο.

– Βλέπω μια σειρά από ομόκεντρος κύκλους. Στον εσωτερικό, η Ελλάδα, η Κύπρος και το Ισραήλ συνεχίζουν την πορεία βαθύτερης και ευρύτερης συνεργασίας σε σχεδόν κάθε πιθανό διμερές και τριμερές πεδίο. Κινητήρια δυνάμεις τους είναι τα αλληλοεπικαλυπτόμενα συμφέροντα και αξίες. Στον επόμενο κύκλο το πεδίο διευρύνεται για να συμπεριλάβει και άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου με σημαντικό ρόλο σε τομείς όπως η ενέργεια. Και στη συνέχεια, μα-

κροπρόθεσμα, υπάρχει η συνένωση του διευρυνόμενου κύκλου εστιασμένη στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική με το τρίγωνο Κύπρου - Ελλάδα - Ισραήλ, που έχει πολλή μεγάλο περιφερειακό νόημα. Θα μπορούσαν όλα αυτά να οδηγήσουν σε νέες πολυμερείς συνθέσεις; Απολύτως. Και έχουμε ήδη δει μία - το φόρουμ φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου, με έδρα το Κάιρο.

– Οι δεσμοί και η συνεργασία μεταξύ της εβραϊκής και της ελληνικής διασποράς;

– Κατά κάποιον τρόπο, αυτοί οι δεσμοί που ενώνουν τους Αμερικανοεβραίους και τους Ελληνοαμερικανούς είναι εκείνοι που κινούν την αρχική διαδικασία στη δεκαετία του 1980. Ημισαν φίλοι εδώ στις ΗΠΑ. Είχαμε τόσα πολλά κοινά που συχνά ήταν δύσκολο να καταλάβεις, σε κάποιον χώρο, ποιοι ήταν οι Εβραίοι και ποιοι οι Έλληνες. Γιατί, λοιπόν, αυτά τα κοινά να μην μπορούν να επικρατήσουν και στην Αν. Μεσόγειο; Τα πιστεύω, οι παραδόσεις και οι ιστορίες μας επικαλύπτονταν και ήμασταν και οι δύο πυρήνες της διαμόρφωσης του δυτικού πολιτισμού. Σίγουρα, αυτό θα έπρεπε να είναι ο συνδυαστικός κρικός μεταξύ μας. Και σήμερα μπορούμε με χαρά να πούμε ότι η συνεργασία μας εκτείνεται στις ΗΠΑ, στον Ατλαντικό Ωκεανό και μάλιστα, σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ελλάδα, Κύπρος και Ισραήλ συνεχίζουν την πορεία ευρύτερης συνεργασίας, με κινητήρια δύναμη αλληλοεπικαλυπτόμενα συμφέροντα και αξίες.

Η Αγκυρα αποτελεί απειλή για ένα άλλο μέλος του NATO, την Ελλάδα, κατέχει το 40% της Κύπρου και αγοράζει ρωσικά όπλα. Για ποιον λόγο πρέπει να πάρει τα F-16;

– Η Ελλάδα αντιμετωπίζει συνεχείς προκλήσεις, αν όχι ευθεία απειλή, από τη γειτονική της Τουρκία. Τι πρέπει να κάνουν οι ΗΠΑ;

– Η Τουρκία έχει καταφέρει να ξεγελάσει τη μία αμερικανική κυβέρνηση μετά την άλλη, ώστε να πιστέψει ότι είναι απαραίτητη και, ως εκ τούτου, ότι οι συχνά εκθρικές πολιτικές της θα πρέπει να υποβαθμίζονται, αν όχι να αγνοούνται εντελώς. Είναι καιρός για την Ουάσινγκτον και τους πιο στενούς της συμμάχους να στείλουν σαφή και συνεπή μηνύματα στην Αγκυρα ότι δεν μπορεί να παίζει διπλό παιχνίδι. Ο Λευκός Οίκος εξέφρασε την υποστήριξη του στην πώληση F-16 στην Τουρκία. Λέει ότι δεν υπήρχε καμία συμφωνία με την Τουρκία για να «ξεπαγώσει» την ένταξη Φινλανδίας και Σουηδίας στο NATO. Εν τω μεταξύ, η Τουρκία αποτελεί καθημερινή απειλή για ένα άλλο μέλος του NATO, την Ελλάδα, κατέχει το 40% της Κύπρου και αγοράζει ρωσικά όπλα. Για ποιον ακριβώς λόγο πρέπει να πάρει τα F-16;

– Πώς αξιολογείτε την εξωτερική πολιτική της Τουρκίας, από τους S-400 μέχρι την ουδετερότητα στον πόλεμο της Ουκρανίας, τις υπερτιμήσεις πάνω από ελληνικά νησιά και τελευταία ακόμη και την αμφισβήτηση της κυριαρχίας αυτών;

Η Χρυσή Αυγή

– Πώς ήταν να βλέπετε τη Χρυσή Αυγή να αποκτήσει πολιτική παρουσία, έστω και για λίγο;

– Ήταν σκληρό. Η ιδέα ότι ένα νεοαζιότικο κόμμα μπορούσε να γίνει σοβαρός εκλογικός παράγοντας σε μια χώρα που καταστράφηκε σχεδόν ολοκληρωτικά από τους ναζί, ήταν σχεδόν πέρα από κάθε φαντασία. Και ενημερώθηκα ότι θα χρειαζόμουν προστασία στην Ελλάδα, όπου πάντα ένιωθα ασφαλή, επειδή οι αντισιμίτες τραμπούκοι βρίσκονταν επί ποδός πολέμου. Θυμάμαι έντονα μια μακάβρια «ελεοσφραγίδα» της Χ.Α., που έδειχνε τον πρωθυπουργό Αντ. Σαμαρά γονατιστό μπροστά στην «ανισοκυρία» Αμερικανοεβραϊκή Επιτροπή. Προς τιμήν του, ο Σαμαράς, μαζί με τον υπ. Δημόσιας Τάξης Νίκο Λένδια, τα έβαλε ξεκάθαρα με τη Χ.Α., τους χαρακτήρισε εγκληματίες, που σίγουρα ήταν, και τους γονάτισε εκείνος.

– Πείτε το όπως θέλετε – νεοοθωμανισμός, ιμπεριαλισμός, πολιτικά παιχνίδια ή πλάγιες μεγαλειού-, ωστόσο η Τουρκία του Ερντογάν παίζει ένα επικίνδυνο παιχνίδι σε όλα την περιοχή. Γι' αυτό πρέπει να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις, αλλιώς θα εμπίπτει. Οι νταήδες δεν καταλαβαίνουν την αδυναμία ή τον δισταγμό – τους ανοίγουν απλώς την όρεξη για περισσότερες προκλήσεις.

– Προβλέπετε μια προσέγγιση μεταξύ Ισραήλ και Τουρκίας, υπό τον Ερντογάν ή κάποιον άλλο ηγέτη; Και αν αυτό συμβεί, τι θα σημαίνει για τη σχέση Ελλάδας - Ισραήλ;

– Ελπίζω ότι μια μέρα η Τουρκία θα γίνει πιο υπεύθυνος, προβλέψιμος και αξιόπιστος εταίρος, θα τεματίσει την κατοχή στην Κύπρο και θα έχει ειρηνική στάση απέναντι στην Ελλάδα. Αυτό θα ήταν προς το συμφέρον όλων, και κυρίως της Τουρκίας. Η ευρύτερη περιοχή προχωρεί συνεργατικά σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων της ενέργειας. Θα ήθελε η Τουρκία να παραγοντιστεί; Εν τω μεταξύ, το Ισραήλ εύλογα επιδιώκει βελτιωμένους δεσμούς με την Τουρκία, έναν παραδοσιακό φίλο, αλλά αυτό δεν θα γίνει εις βάρος της Κύπρου και της Ελλάδας, δύο δημοκρατικών συμμάχων. Οι αξίες παραμένουν και δημιουργούν τα θεμέλια για ανθεκτικούς δεσμούς.